

Referat despre poezia *Paradis in destramare* scrisa de Lucian Blaga - prima parte

Volumul din 1929, *Lauda somnului*, realizeaza prin concentrarea si condensarea imaginii, "un soi de descantec modern cosmic" (Simion Mioc). Actul cunoasterii, trecut prin criza unei disolutii cauzate de absenta reperului sacru stabil si sigur, ajunge acum la regasirea propriului eu, implinit, desavarsit. Motivul somnului devine, in ritualul creator al acestei desavarsiri, simbolic. Functia lui este aceea a unei adanciri semnificative in substratul existentei lipsite de identitate - aici modelul monadelor care dorm fiind reprezentativ. Somnul devine cale a transfigurarii sinelui si universului. El actioneaza in spatiile distantate ale ek-staziei siderale si abisalului in devalmasie (lumi situate la poluri opuse: paradis si infern).

Peisajele, prin definitie stilizate la Blaga, poarta semnificatii multiple. Transfigurarea artistica a unei apocalipse moderne, a unei alunecari in neant in care sensurile magice si mitice s-au pierdut, presupune trecerea de la stadiul organic al materiei la cel inteligent, pe calea restaurarii originarului. Este o ascensiune a elementarului pana la stadiul "consistentei" spirituale, o inzestrare cu har a fenomenalului.

In acest context, poemul *Paradis in destramare* nu este doar stilizarea unei povesti biblice. E o proiectie catre o lume imemoriala, in care plasam originile, reconstituita de eposul mitic.

Punctul de reper e o epoca arhaica stralucitoare, echinoxiala, paradisiaca, a carei destramare anunta, dureros, o apocalipsa tragica. Timpul mitic (biblic) e amenintat de timpul istoric. Cazuta din sacralitatea ei, aceasta lume in apunere isi traieste devenirea si, implicit, consumarea, demitizarea. Aceasta inseamna iesirea de sub zodie, pierderea relatiei directe cu cosmicul. Odata inchis, drumul spre pomul vietii nu mai e calea posibila catre cunoastere, ci adevarul refuzat, interzis:

"Pretutindeni pe pajisti si pe ogor / serafimi cu parul nins l inseteaza dupa adevar..."

Acestea sunt datele care definesc "*paradisul in destramare*" - sintagma ce anunta o varsta a negarii rostului sacru al originarului.

Poemul propune doua tipuri de discurs liric: cel dintai e formulat in registrul dezolantei "*destramari*" a unui paradis altadata proteguit de "*sabie de flacari valvaitoare*" pentru a prezerva un adevar sacru, portarul inaripat, serafimii, arhanghelii, "*porumbelul Sfantului Duh*", ingerii populeaza acest univers in declin. Iar ideea declinului se contureaza din alta serie de elemente lexicale ce se asociaza celor dintai, justificand-o: "un cotor de spada fara de flacart, paznicul "*invins*", serafimii "*incaruntiti*" insetand dupa adevar, arhangheli ce "*se plang de greutatea aripelor*", luminile din urma stingandu-se, ingerii zgribulind'... Intre aceste semne ale risipirii esentei sacre si rosturilor divine, "*profetul*" se simte coplesit si instrainat. Plansul lui vine din durerea de a fi descoperit ca lumea inceputurilor, a mitului in ipostaza luminoasa, ordonatoare, nu mai are eficienta originara si chiar ameninta sa piara odata cu "*povestile din trupul trist*".